

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Warszawa
Warszawa
ul. Wspólna 1/3

SKARGA

Petycja – dostępność studiów podyplomowych dla osób Głuchych

Szanowni Państwo,

na podstawie przepisów o petycjach zwracam się z wnioskiem o podjęcie pilnych działań legislacyjnych mających na celu zapewnienie równego dostępu do kształcenia dla osób Głuchych i słabosłyszących uczestniczących w studiach podyplomowych.

Obecnie obowiązujące przepisy, w szczególności Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, gwarantują wsparcie osobom z niepełnosprawnościami na poziomie studiów pierwszego, drugiego stopnia oraz w szkołach doktorskich. W praktyce oznacza to możliwość uzyskania wsparcia w postaci tłumacza Polskiego Języka Migowego (PJM).

Jednocześnie uczestnicy studiów podyplomowych pozostają poza tym systemem wsparcia, ponieważ studia te są traktowane jako odrębna forma kształcenia. W efekcie osoby Głuche nie mają zagwarantowanego prawa do tłumacza PJM, co stanowi istotną barierę w dostępie do edukacji i rozwoju zawodowego.

Taka sytuacja stoi w sprzeczności z zasadą równości oraz obowiązkiem wsparcia osób z niepełnosprawnościami, wynikającymi z Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności art. 32 (zasada równości wobec prawa) oraz art. 69 (obowiązek władz publicznych w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnościami).

Ponadto, zgodnie z Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, instytucje publiczne w tym uczelnie – zobowiązane są do zapewnienia dostępności usług, w tym komunikacyjnej. Brak jednoznacznych regulacji w odniesieniu do studiów podyplomowych powoduje jednak, że dostępność ta nie jest realizowana w sposób pełny i skuteczny.

W związku z powyższym wnoszę o:

- a) Nowelizację Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce poprzez rozszerzenie przepisów dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnościami na uczestników studiów podyplomowych.
- b) Wprowadzenie obowiązku zapewnienia dostępności komunikacyjnej, w tym finansowania tłumacza PJM, dla osób Głuchych uczestniczących w studiach podyplomowych.
- c) Zapewnienie odpowiednich środków finansowych dla uczelni na realizację powyższego obowiązku.
- d) Pilne wdrożenie proponowanych zmian w terminie umożliwiającym ich wejście w życie najpóźniej od roku akademickiego 2026/2027.

Obecny stan prawny prowadzi do nierównego traktowania osób z niepełnosprawnościami w zależności od formy kształcenia. Student studiów magisterskich ma zapewnione wsparcie, natomiast uczestnik studiów podyplomowych – często ta sama osoba – zostaje go pozbawiony.

Studia podyplomowe są istotnym elementem rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji. Brak dostępności w tej formie edukacji prowadzi do wykluczenia osób Głuchych z rynku pracy oraz ogranicza ich możliwości rozwoju.

Petycja dotyczy realnej bariery doświadczanej przez osoby Głuche w Polsce, co potwierdzają również doświadczenia praktyczne na poziomie lokalnym.

Brak dostępności studiów podyplomowych stanowi systemowe wykluczenie tej grupy z możliwości dalszego kształcenia i rozwoju zawodowego.

Wnoszę o pilne podjęcie działań legislacyjnych oraz wdrożenie proponowanych zmian w trybie umożliwiającym ich wejście w życie najpóźniej od roku akademickiego 2026/2027. Każde dalsze opóźnienie pogłębia wykluczenie osób Głuchych z dostępu do edukacji.

Z poważaniem,

[Redacted signature area]

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć
oprogramowania do weryfikacji podpisu

Data złożenia podpisu: 2026-04-28T21:10:53.680+02:00

Podpis elektroniczny